

Hr Erlander envisas

Under kortare tid än en månad har statsminister Erlander redan fem gånger hunnit offentligen förvanska uttalanden på Dagens Nyheters ledarplats och tillvita tidningen meningar som den icke framfört. Två gånger har det skett i valtal, en gång i en valbroschyr och två gånger i artiklar i regeringsorganet. Den senaste artikeln var införd söndagen den 15 augusti och består huvudsakligen av sex "viktiga frågor", som här nedan återges och besvaras.

Frågan nr 1. Är det inte riktigt att Dagens Nyheter tidigare uttalat sympatier för räntehöjning och hyreshöjning?

Svaret: Jo, i en mångomtalad ledare den 27 augusti 1947 förordades dylika höjningar inom snäva gränser — i syfte att åstadkomma något liknande som statsmakterna sedan sökt uppnå genom "punktskatterna" på konsumtionsvaror och drivmedel. Orimligt överdrivna "tolkningar" av denna ledare har ofta förekommit, men även regeringsorganet har nyligen retirerat därvidlag. Dagens Nyheter har särskilt framhållit att även en obetydligt ökad inkomst för hyresvärdarna skulle möjliggöra en socialt önskvärd uppdelning av mycket stora lägenheter på flera smärre.

Frågan nr 2. Är det inte riktigt att tidningen i sin ledare den 2/7 utgick från att regeringens stabiliseringsaktion skulle visa sig verkninglös och att därför priserna skulle fortsätta att stiga? Vad menades i annat fall med slutorden i artikeln?

Svaret: Nej, men otillräcklig för målet att återställa den samhällsekonomiska balansen. Att Dagens Nyheter hälsat denna aktion — överenskommelsen med organisationerna — med glädje är givet, då tidningen har förordat en sådan i årat. "Slutordens" innebörd framgår av svaret på den fjärde frågan.

Frågan nr 3. Är det inte riktigt att Dagens Nyheter i samma ledare förordade lönestopp för att komma åt inkomstbildningens kärna?

Svaret: Jo. Men frågan är försattligt formulerad. Dagens Nyheter har verkat för både pris- och lönestopp utom i rena undantagsfall, alltså för inflationens bekämpande. Regeringen har sagt sig göra det samma. Har den nu ändrat mening? Eller tror den att nämnvärda

löneförhöjningar är möjliga utan stigande priser?

Frågan nr 4. Är det inte riktigt att detta lönestopp enligt Dagens Nyheter borde komma som en följd av ett diktat från arbetsgivarna?

Svaret: Nej. Varje "diktat" är Dagens Nyheter främmande. Tidningen har framhållit att en dämpning av den nuvarande överkonjunkturen så att den överfulla sysselsättningen föres ned till full sysselsättning skulle minska konkurrensen om arbetskraften och därmed hindra att de avtalsenliga lönerna överskrids. En konjunkturdämpning på arbetsmarknaden betyder således icke arbetslöshet såsom statsministern påstår, utan endast att balansen mellan tillgång och efterfrågan på arbetskraft återställs. Dagens Nyheter har utgått från att nära nog fullständig enighet råder om önskvärdheten av att begränsa den överfulla sysselsättningen. Varför eljest de många åtgärder som syftar till en "dämpning" av konjunkturen? Att löften om återhållsamhet inte blir tillräckligt effektiva utan en konjunkturdämpning framgår av erfarenheterna 1942—1944 och 1947—1948 samt av regeringens egna direktiv för den skärpta priskontrollen, där det förutsätts att lönehöjningar kommer att ske trots återhållsamhetslöftena.

Frågan nr 5. Är det inte riktigt att arbetsgivarna enligt ledaren den 17/7 borde få kraft till lönestoppsdiktatet genom en konjunkturförsämring på arbetsmarknaden?

Svaret: Spörsmålet har i sin helhet besvarats under föregående punkt.

Frågan nr 6. Hur skulle denna konjunkturförsämring ta sig uttryck på arbetsmarknaden om icke genom arbetslöshet?

Svaret: Precis på det sätt som konjunkturdämpningen, delvis föranledd av regeringsåtgärder, redan har framträtt, nämligen såsom en förskjutning från en skadligt överfull sysselsättning till en hög och jämn sysselsättning (efterkrigsplaneringskommissionens språkbruk).

*

Hr Erlanders inlägg ger anledning till tvekan om hans egen inställning till en rad av de åtgärder som verkligen vidtagits av statsmakterna för att dämpa överkonjunkturen. Det måste därför vara av vikt att medborgarna får bestämt besked hur den socialdemokratiska partiledaren, tillika landets

statsminister, besvarar följande frågor:

1) Har icke hr Erlander fattat de stora intresseorganisationernas löfte om sträng återhållsamhet vid inkomstbildningen intill årsskiftet som ett löfte om lönestopp utom i klara undantagsfall?

2) Har hr Erlander icke fattat budgetens överbalansering, de statliga investeringsbegränsningarna och den av regeringen genomförda minskningen av byggnadstillstånden som medel att dämpa konjunkturen, bl. a. genom att friställa arbetskraft inom byggmadsyrkena och därmed minska företagens konkurrens om arbetskraft?

3) Hur kan statsministern i den nuvarande situationen driva en agitation som går ut på att allmänt välstånd och god ekonomi skulle råda? Äventyrlig är inte hr Erlander med denna framställning den överenskommelse om återhållsamhet i inkomstkraven av medlemmar i dessa organisationer te sig egendomligt att deras ledningar förordar återhållsamhet och uppoffringar samtidigt som statsministern med sådan iver förklarar att läget i själva verket kännetecknas av ett snabbt stigande välstånd?

*

Slutligen bör en jämförelse göras för att belysa hela debattläget. Dagens Nyheter anser — med rätt eller orätt — att socialisering leder till diktatur. Vi försöker bevisa denna uppfattning. Men vi påstår inte att socialdemokraterna önskar diktatur; tvärtom betonas ständigt att de i god tro talar om både socialisering och frihet som mål.

Hr Erlander anser — med rätt eller orätt — att vissa av Dagens Nyheter förordade åtgärder skulle leda till arbetslöshet. Han försöker inte blott bevisa denna uppfattning utan påstår även — mot Dagens Nyheters upprepade förnekanden — att vi önskar arbetslöshet, att vi alltså skriver våra dementier i ond tro.

Förstår inte hr Erlander att denna senare diskussionsmetod — enligt vilken en motståndare påstås vilja allmänt avskydda ting, därför att dessa förmenas vara konsekvenser av hans förslag — gör anständig debatt omöjlig? Tänker han också i fortsättningen använda denna metod och alltså tillägga Dagens Nyheter åsikter som tidningen förklarar sig vara främmande för, ja, finna ytterligt motbudande?

Hr Erlander önskar publicera Dagens Nyheters omstridda ledare jämte egna kommentarer. Gärna, om publiceringen sker korrekt och om kommentarerna åtföljs av Dagens Nyheters redan avgivna repliker.

med
H. Hof - n